

Ramon Joanmiquel i Julià

És dels últims músics del poble. En Ramon (Verges, 1947) va començar a fer solfeig a set anys, i des de llavors la seva vida ha girat entorn de la música, una especialitat que, com ell reconeix, crea addicció. «La música és com un esport, no la pots deixar mai, i si no la practiques perds l'agilitat», explica. Durant disset anys ha tocat la trompeta i el violí en orquestres de renom, com l'Amoga, fins que un dia va decidir deixar aquest món bohemi per dedicar-se al que realment li agrada: ser professor de música. Com a vergelità, dirigeix el cor del Stabat de la Processó i, des de fa nou anys, la Coral Vergelitana.

Són les 7 de la tarda d'un dijous de novembre. En Ramon és un home car de veure: un dia normal encara no hauria arribat a casa. Treballa com a professor de música a l'escola Sant Gabriel de Torroella de Montgrí i, fora d'hores, fa classes particulars. És un home apassionat per la música i la docència, que mai no escatimarà minuts als seus alumnes per a practicar aquella nota que no afina. Es reconeix amant de la música clàssica o, com ell l'anomena, «la culta». Amb un parlar relaxat, precís i pedagògic, com a bon docent, enfilem la conversa. Probablement, de fons només hi faltaria el so del piano de Chopin, el seu compositor preferit.

Ramon, són molts anys dedicats a la música... D'on va sorgir la teva vocació?

El meu pare ja era músic; tocava en una bona orquestra, la Caravana. A set anys vaig començar a fer solfeig amb en Quim Gil, fins als onze. En aquells temps era molt dur, perquè no et deixaven tocar cap instrument; només feies solfeig. Quan tenia onze anys vaig començar a tocar el violí amb en «Milio» Poch, del Mas Pi, i al cap de dos anys vaig començar amb el piano, fins que va arribar un moment en què havia de treballar i em vaig incorporar a l'Orquestra Amerense, d'Amer. L'any següent, precisament quan va morir el meu pare, el 1966, vaig entrar a la Principal de Palafrugell. Vaig estar-hi molt a gust. Em vaig adonar que era una feina que m'agradava: tocava el violí i la trompeta, un dels altres instru-

En Ramon als 17 anys, acompanyat al piano pel sr Viader

ments que més m'agraden. I, com els futbolistes, vas pujant, fins que vaig arribar a la Principal de Girona, una de les orquestres de categoria mitjana. Finalment vaig entrar en una de primera fila, l'Amoga. Hi vaig treballar onze anys, fins que em van sortir les classes de música del col·legi.

Tota una vida dedicada a la música...

La gent s'espanta una mica, però la carrera de música és molt llarga. Comences a l'edat de set anys per aprendre el llenguatge i acabes treballant a vint-i-sis anys amb el superior, el títol que necessites per a fer classes. Estudiar música és un treball molt personal; no tens necessitat d'estar a la facultat, de viure allà. Sempre he viscut a Verges, però feia molts viatges a Barcelona per anar a classes; vaig estudiar al Liceu i al Conservatori Municipal. Són molts anys; t'ha d'agradar. A més, la música té un altre inconvenient, que no la pots deixar mai. Tocar música clàssica és com ser esportista: si no vas als entrenaments perds la forma i l'agilitat.

Per què vas decidir deixar les orquestres per fer classes de música?

El col·legi em tirava més que les orquestres: em vaig adonar que m'agradava molt més ensenyar música. Això va ser determinant a l'hora de deixar l'orquestra. Amb la gent jove m'hi sento molt bé, estic amb petits de parvulari fins a quart d'ESO, i a vegades també faig classes als de batxillerat. Prefereixo ser professor.

Com et va sorgir l'oportunitat de treballar en una escola?

Em van contractar un dia que estava fent la botifarra al Centre. Va venir el director dels *hermanos* a casa per si volia fer el Festival de la Cançó al seu col·legi. Vaig començar a preparar els nens per a aquest festival, que durava un mes; em van pagar i cap a casa. L'any següent, el 1973, ho vaig repetir. Com que ja ens coneixíem una mica més, els vaig proposar de fer classes de música a l'escola. Vaig començar aquell trimestre amb tres nens. L'any següent van fer una circular i cada vegada s'apun-

taven més alumnes. S'ha de dir que aquest ha estat el meu mitjà de vida.

Parlem de la teva relació amb Verges. Sempre has participat en les activitats en què s'han necessitat músics: d'acompanyar amb el piano en els Pastorets, a la Missa del Gall, dirigir la Coral o el Stabat en la Processó. Quina valoració en fas?

Sempre he considerat que en un poble has d'ajudar en tot el que puguis amb la teva especialitat. Quan tenia disset anys ja vaig tocar el piano en els *Pastorets*. Abans també fèiem les Caramelles i acompanyava els caramellaires pels carrers amb el violí. La direcció del *Stabat* la vaig agafar després de la mort d'en Quim Gil. No coneixia els cantaires perquè havia tocat la trompeta amb les manages durant anys. Al *Stabat* hi he incorporat més dones perquè hi hagi un equilibri entre veus femenines i masculines. N'estic molt content, de com sona.

Com ho saps, que una persona té un do musical?

No costa gaire; només he de sentir tres notes i ja puc deduir si una persona té do per a la música. És una oïda que ja tens, unes disposicions naturals. Però també s'educa molt. Evidentment una persona millora la seva veu si la treballa i fa exercicis musicals.

Des de fa uns nou anys ets director de la Coral Vergelítana. Què ha canviat des del moment en què vas acceptar dirigir-la?

Em van dir que la Coral anava malament, que estava desfeta, que no podien continuar. La vaig agafar com a vergelítana: em sabia greu que una de les coses que hi

havia a Verges desaparegués. En aquells moments tampoc no podia estar gaire animat, perquè era una coral molt petita. Tot i això, vaig aplegar cantaires a Torroella i a Verges, i a poc a poc vam anar ampliant el nombre de persones. Ara som trenta-set. L'evolució de la Coral és molt positiva, n'estic molt satisfet.

Quina valoració fas del concert del novembre a Verges per a celebrar els vint-i-cinc anys de la Coral?

Va anar molt bé. Les peces van sortir bé i el públic va respondre amb llargs aplaudiments. Els assistents van fer coses que molts cops són difícils de fer, com per exemple no aplaudir fins al final dels onze intervals de la peça de Vivaldi. Va ser una mostra que el públic i la Coral eren una unitat. Això em va agradar molt.

Quin futur li espera, a la Coral?

Com tot en la vida, la Coral té etapes i va canviant. A quaranta o cinquanta anys ja tens una feina estable i normalment fas el mateix; en canvi, els joves són més difícils de lligar: n'hi ha que es casen, que van a viure amb parella o que tenen fills. No sempre és fàcil venir els dies d'assaig. Tot i que estem en un moment àlgid, crec que hi ha un camí difícil a recórrer. Noto que cada vegada costa més de lligar la gent.

Verges havia estat considerat un poble de músics, però cada vegada sou menys. Creus que hi ha planter?

No, no n'hi ha. La música ha canviat molt. La

gent estudia música per tenir cultura musical, no per ser músic. I ho trobo molt bé. La música, com jo l'he coneguda, la gaudeixes més amb les coses que vius, que fas desinteressadament, com faig amb la Coral. Sóc dels últims de Verges que ha tocat en orquestres; encara toco el flabiol en cobles sardanistes, i mira que tinc seixanta anys!

Hi ha altres músics de la teva generació a Verges?

Sí, en Josep Roviras, el «Xivi», i en Joan Pons, el fundador de la Coral, que també tocava el violí. Darrere meu, cap més. També hi havia en Lluís Llach, amb qui havíem anat a classe junts però que va emprendre un altre camí. Amb en Lluís vam començar solfeig junts amb en Quim Gil. Evidentment ell va anar per una altra banda, molt diferent de la meua.

Encara que el teu món sigui la música tens altres aficions?

Una de les coses que no em desagrada gens és fer de pagès. Quan era jove hi treballava. Encara tinc un tractor i uns terrenys que sempre tinc ben nets. Abans anava al camp, munyia les vaques... La meua mare es dedicava al camp. I ara, quan puc

agafar el tractor i anar a les feixes o a l'hort, m'ho passo molt bé. És una de les aficions que tinc. Quan em jubili, potser hi passaré més temps.

Tornaries a dedicar-te tota la vida a la música?

Sí, però començaria directament a l'escola: estudiaria música per ensenyar-la a primària o a l'Institut; no passaria per l'orquestra. M'ho he passat molt més bé fent classes. Els meus millors moments, musicalment parlant, han estat el col·legi, el cor del *Stabat* i la Coral. Aquí he gaudit molt més que en les orquestres.

No t'agradava l'ambient bohemí de les orquestres?

Sí, però aquest ambient bohemí, quan prens una copa està molt bé, però quan el ball s'acaba a les 6 de la matinada, és dur, i quan tens una certa edat costa més.

I el fet de voltar món, d'anar canviant de lloc?

Sí, però encara que voltis món és un cercle petit. Viatges per Catalunya i, a més, hi vas per treballar, tot i que sempre hi ha alguna sortida que t'agrada. Una vegada vam anar

a tocar per les festes dels *Sanfermines* a Pamplona: em van encantar. Allà sí que em vaig sentir com un turista; començàvem amb l'orquestra a les 12 de la nit i acabàvem a les 4 de la matinada..., i l'endemà, fins a les 12 de la nit no tornàvem a tocar. Això passava poques vegades. Ara les comissions de festes et lliguen molt més, perquè volen que les orquestres facin el concert, les sardanes i el ball...

Tocant a la cobla Baix Empordà, Begur 1982

I com ho combinaves amb la família?

La cosa de la família sempre té el mateix: les dones es queixen molt –riu–. I, a més, se'm notava, que m'ho passava bé treballant en el meu ofici.

I, per acabar, què tens pensat de fer un cop et jubilis?

A l'escola, a seixanta anys ja ens podem jubilar, però no m'interessa. Amb els nens m'ho passo bé i no em jubilaré fins als seixanta-cinc. Després, sí; llavors potser serà el moment de fer el que més m'agrada: classes a gent amb qui et sents bé, que treballen, a qui els agrada aprendre. Espero gaudir d'aquests moments de clama.

Sempre acompanyat de mú-

sica...

La música és molt important en el meu dia a dia: m'ajuda a ser una persona desperta i àgil. La persona que ha treballat amb la

música crec que se sabrà espavilar en la vida faci el que faci.

ESTHER JULIÀ
Fotografies: **QUICO FERRER**

